

İSLAM ÜLKELERİNDE MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM KONGRESİ

İslam Konferansı Örgütü Üyesi Ülkeler

T.C. BAŞBAKANLIK
TANITMA FONU

CONGRESS OF VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION IN ISLAMIC COUNTRIES

Member Countries of OIC
(Organization of the Islamic Conference)

Merkez Head Office

T +90 212 635 6151 F +90 212 532 5882

A Balaturka Binası, Akçın Sk, Nu.3, Fener-Balat, İstanbul 34087, TR

E istanbul@tasam.org

Ankara Ofisi Office

T +90 312 447 3127 F +90 312 447 3106

A Uğur Mumcu Sk, No.49, Gaziosmanpaşa, Ankara 06700, TR

E ankara@tasam.org

www.tasam.org

GRAND CEVAHİR
KONGRE MERKEZİ CONVENTION CENTER

www.tasam.org

I. GÜN

09.00 – 09.30 Kayıt

09.30 – 10.30 Açılış Konuşmaları

Süleyman Şensoy, TASAM Başkanı
Abdylda Musaev, Kırgızistan Eğitim Bakanı
Ebrahim Omar Hagari, Yemen Mesleki ve Teknik Eğitim Bakanı
Nimet Çubukçu*, T.C. Milli Eğitim Bakanı
Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu, İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) Genel Sekreteri
Musa Kulaklıkaya*, Başkan, TİKA (Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı)
Doç. Dr. Savaş Alpay, Genel Direktör, SESRIC (İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi)

10.30 – 10.45 Kahve Molası

10.45 – 12.15 1. Oturum: İslam Ülkelerinde Mesleki ve Teknik Eğitimin Yeri, Problemleri ve Öngörüler

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hasan Selçuk, TASAM, Marmara Üniversitesi

Konuşmacılar:

- Prof. Dr. Sekkat Abdel Jaouad, İslam Üniversitesi Rektörü, Nijer
“Nijer İslam Üniversitesinin Mesleki ve Teknik Eğitim Deneyimi”
- Prof. Dr. Hüner Şencan, Uluslararası Balkan Üniversitesi,
“Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Sorunları”
- Yrd. Doç. Ramazan SAMUR, Marmara Üniversitesi
“Mesleki ve Teknik Eğitim Açısından Batılı Ülkelerle İslam Ülkeleri Arasında bir Karşılaştırma”
- Dr. Mashail Al-Hamli, Kuveyt Üniversitesi, Kuveyt
“İslam Ülkelerinde Mesleki ve Teknik Eğitimin Gelişim Süreci”

12.15 – 12.30 Soru – Cevap

12.30 – 13.30 Öğle Yemeği

1st DAY

09.00 – 09.30 Registration

09.30 – 10.30 Opening Speeches

Süleyman Şensoy, Chairman, TASAM
Abdylda Musaev, Minister of Education, Kyrgyzstan
Ebrahim Omar Hagari, Minister of Vocational and Technical Education, Yemen,
Nimet Çubukçu*, Minister of National Education, Turkey
Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu, OIC, Secretary General
Musa Kulaklıkaya*, Chairman, TİKA (Turkish International Cooperation and Development Agency)*
Assoc. Prof. Dr. Savaş Alpay, Director General, SESRIC (Statistical, Economic and Social Research and Training Centre for Islamic Countries)

10.30 – 10.45 Coffee Break

10.45 – 12.15 1st Session: The Place of Vocational and Technical Education in the Islamic Countries: Problems and Presumptions

Chairman: Prof. Dr. Hasan Selçuk, TASAM, Marmara University, Turkey

Speakers:

- Prof. Dr. Sekkat Abdel Jaouad, Rector, Niger Islamic University
“The Experience of the Islamic University in Niger in Vocational and Technical Education”
- Prof. Dr. Hüner Şencan, International Balkan University, Macedonia
“The Problems of Vocational and Technical Education in Turkey”
- Assist. Prof. Ramazan SAMUR, Marmara University
“A Comparison between Western and Islamic Countries in Terms of Vocational and Technical Education”
- Dr. Mashail Al-Hamli, Kuwait University, Kuwait
“Development Processes of Vocational Education in Islamic Countries”

12.15 – 12.30 Question Section

12.30 – 13.30 Lunch

13.30 - 14.30 2. Oturum: İslam Ülkelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim Stratejileri

Oturum Başkanı: (E) Büyükelçi Murat Bilhan, TASAM Başkan Yardımcısı, İstanbul Kültür Üniversitesi

Konuşmacılar:

- Wael Khalil, Mica-Qatar Danışma Hizmetleri, Katar
“Teknik Eğitimin Geliştirilmesi Konusunda Stratejik bir Yaklaşım”
- Muhammad Athar Tahir, Başbakanlık Ulusal Mesleki ve Teknik Eğitim Ajansı (NAVTEC) İdari Direktörü, Pakistan
“Pakistan Ulusal Mesleki Eğitim Stratejisi”
- Djibril Bousso, Mesleki ve Teknik Eğitim Ofisi Direktörü, Senegal
“Senegal Mesleki ve Teknik Eğitim Stratejisi”
- Bayram Akbaş, Başkan, T.C. Mesleki Yeterlilik Kurumu, Türkiye
“Türkiye'nin Ulusal Yeterlilik Sistemi”

14.30 - 15.00 Soru - Cevap

15.00 - 15.15 Kahve Molası

15.15 - 16.15 3. Oturum: Mesleki ve Teknik Eğitimin Kalkınma ve İstihdam Üzerindeki Etkileri

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Vural Altın, TASAM

Konuşmacılar

- Dr. Mohamed Hamadikinane Maiga, Nijer İslam Üniversitesi, Mali
“Mesleki ve Teknik Eğitimin İnsani ve Ekonomik Kalkınmadaki Etkisi”
- Prof. Dr. Ahmad Faris bin Ismail, Dekan, Uluslararası İslam Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Malezya
“Malezya’da Teknik Eğitim Aracılığıyla İnsan Kaynaklarının Gelişimi”
- Prof. Dr. Shahjahan Mian Tapan, İKÖ İslam Teknoloji Üniversitesi, Bangladeş
“Bangladeş’te İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesinde Mesleki ve Teknik Eğitimin Rolü: Resmi Kurumlarla Sivil Toplum Örgütlerinin Programları arasında bir Karşılaştırma”

13.30 - 14.30 2nd Session: Strategies of Vocational and Technical Education in the Islamic Countries

Chairman: (R) Ambassador Murat Bilhan, Vice Chairman, TASAM, Istanbul Culture University

Speakers:

- Wael Khalil, Mica-Qatar Counselling Services, Qatar
“An Strategic Approach to the Vocational Education Development”
- Muhammad Athar Tahir, Executive Director, NAVTEC, Prime Minister Secretariat, Pakistan
“National Skills Strategy of Pakistan”
- Djibril Bousso, Director, Vocational and Technical Education Office (DFPT), Senegal
“Vocational and Technical Education Strategy of Senegal”
- Bayram Akbaş, Head, National Qualification Corporation, Turkey
“National Qualification System of Turkey”

14.30 - 15.00 Question Section

15.00 - 15.15 Coffee Break

15.15 - 16.15 3rd Session: Effects of Vocational and Technical Education upon the Developmental Procedures and Employment

Chairman: Prof. Dr. Vural Altın, TASAM

Speakers:

- Dr. Mohamed Hamadikinane Maiga, Islamic University of Niger, Mali
“The Impact of Vocational and Technical Education in the Human and Economic Development”
- Prof. Dr. Ahmad Faris bin Ismail, Dean, Faculty of Engineering, International Islamic University, Malaysia
“Human Capital Development through Technical Education in Malaysia”
- Prof. Dr. Shahjahan Mian Tapan, OIC Islamic University of Technology, Bangladesh
“Efficiency of Technical and Vocational Education in Bangladesh in Human Resource Development: A Comparison of GO and NGO Programmes”

- Dr. Hamadou Adama, Ngaoundéré Üniversitesi Tarih Bölümü, Kamerun
“Kamerun’da Temel Mesleki Eğitim Sonrası Dönem ve İşsizlikle Mücadele”

16.15 - 16.45 Soru - Cevap

---

2. Gün

10.00 - 11.00 4. Oturum: İslam Ülkelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim Alanında Reform Çabaları

Oturum Başkanı: Dr. Engin Selçuk,
TASAM Direktörü, İstanbul Üniversitesi,

Konuşmacılar:

- Büyükelçi Ebrahim Yusuf Abdulla, Ankara Büyükelçisi, Bahreyn
“İslam ülkelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim Reformu”
- Dr. Mahmoodreza Atai, Tahran Üniversitesi, İran
“Sistemik İhtiyaç Değerlendirmesi Temelinde Tutarlı bir Mesleki Eğitim Tasarımı: Üçlü bir Yaklaşım”
- Majed Salameh Obaidallah Habashneh, Mesleki Eğitim Kurumu Genel Direktörü, Ürdün & Nahida Yousef Ahmed El-Saies, Proje Yöneticisi, Ürdün
“Ürdün’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Durumu ve Reform Süreci”
- Mohammad Riaz, Başbakanlık Ulusal Mesleki ve Teknik Eğitim Ajansı (NAVTEC) Genel Direktörü, Pakistan
“Pakistan’da Mesleki ve Teknik Eğitim Reformları ve Eğilimler”
- M. Fatih Serenli, Kıdemli Araştırmacı, SESRIC
“İKÖ Üyesi Ülkeler için Mesleki Eğitim Programı: Çok Taraflı İş Birliğine Dönük Yeni bir Program”

11.00 - 11.30 Soru - Cevap

11.30 - 11.45 Kahve Molası

- Dr. Hamadou Adama, University of Ngaoundéré, Cameroon
“Post Primary Vocational Training and the Fight Against Unemployment in Cameroon”

16.15 - 16.45 Question Section

2nd Day

10.00 - 11.00 4th Session: Vocational and Technical Education Reform Endeavors in the Islamic Countries

Chairman: Dr. Engin Selçuk, Director, TASAM,
Istanbul University,

Speakers:

- Ambassador Ebrahim Yusuf Abdulla, Ambassador to Ankara, Bahreyn
“Vocational and Technical Education Reforms in the Islamic Countries”
- Dr. Mahmoodreza Atai, Tehran University, Iran
“Designing a Coherent Vocational Course Based on Systematic Needs Assessment: a Triangulated Perspective “
- Majed Salameh Obaidallah Habashneh, Director General of Vocational Training Corporation, Jordan & Nahida Yousef Ahmed El-Saies, Project Manager, Jordan
“The Situation of Technical and Vocational Education and Training in Jordan and Its Reform Process”
- Mohammad Riaz, Director General, NAVTEC, Prime Minister Secretariat, Pakistan
“Trends and TVET Reforms in Pakistan”
- M. Fatih Serenli, Senior Researcher, SESRIC - OIC Ankara Center
“Vocational Education and Training Programme for OIC Member Countries: A Novel Programme towards Multilateral Cooperation”

11.00 - 11.30 Question Section

11.30 - 11.45 Coffee Break

11.45 - 12.45 5. Oturum: İslam Ülkelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim Müfredatı, Etkileri ve Çözüm Önerileri

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Sekkat Abdel Jaouad, İslam Üniversitesi Rektörü, Nijer

Konuşmacılar:

- Prof. Dr. Durmuş Günay, YÖK Başkanlığı Yürütme Kurulu Üyesi, Türkiye
“Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyindeki Mesleki ve Teknik Eğitim”
- Dr. Mohamad Hisyam, Malezya Tun Hussein Onn Üniversitesi (UTHM), Malezya
“Teknik Eğitimin Ortaöğretim Müfredatına Entegrasyonu için bir Çerçeve”
- Dr. Ahmed Saleh Abdulwhab, Kral Abdülaziz Üniversitesi Bölgesel Koleji, Suudi Arabistan
“Kral Abdülaziz Üniversitesi, Cidde Bölgesel Kolejinde Etkin bir Mesleki ve Teknik Eğitim için Araçlar”
- Prof. Dr. İrfan Aycan, MEB Din Öğretimi Genel Müdürü
“Türkiye’de Din Öğretimi”
- Adama Diop, Eğitim Bakan Yardımcısı, Senegal
“Senegal’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Durumu: Tarihi Gerçekler ve Perspektifler”

12.45 - 13.15 Soru - Cevap

13.15 - 14.30 Öğle Yemeği

14.30 - 16.00 6. Oturum: Mesleki Eğitim ve Toplumsal Sorunlar

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Shahjahan Mian Tapan, İKÖ İslam Teknoloji Üniversitesi, Bangladeş

Konuşmacılar

- Ishrat Dabeer Suri, Lisan Danışmanı, Rice Üniversitesi, Houston, TX, ABD
“Mesleki ve Teknik Eğitimin İslam Ülkelerinin Sosyal Dokusu Üzerindeki Etkisi”

11.45 - 12.45 5th Session: Vocational and Technical Education Curriculums in the Islamic Countries, Its Effects and Suggestions

Chairman: Prof. Dr. Sekkat Abdel Jaouad, Rector, Islamic University of Niger

Speakers:

- Prof. Dr. Durmuş Günay, Member of the Executive Board, Higher Education Council Presidency, Turkey
“Vocational and Technical Education in Turkey at the Higher Education Level”
- Dr. Mohamad Hisyam, Universiti Tun Hussein Onn Malaysia (UTHM), Malaysia
“A Framework for Integration of Vocational Stream in the Secondary School Curriculum”
- Dr. Ahmed Saleh Abdulwhab, King Abdelaziz University, Jeddah Community College
“Tools for Efficient Technical Education at Jeddah Community College, King Abdulaziz University”
- Prof. Dr. İrfan Aycan, General Manager of Religious Education, National Education Ministry, Turkey
“Religious Education in Turkey”
- Adama Diop, Deputy Minister of Education, Senegal
“The Situation of Vocational and Technical Education in Senegal: Historical Realities and Perspectives”

12.45 - 13.15 Question Section

13.15 - 14.30 Lunch

14.30 - 16.00 6th Session: Vocational Education and Social Problems

Chairman: Prof. Dr. Shahjahan Mian Tapan, OIC Islamic University of Technology, Bangladesh

Speakers:

- Ishrat Dabeer Suri, Language Consultant, Rice University, Houston, TX, USA
“The Impact of Vocational and Technical Education on the Social Fabric of Islamic Countries”

- Dr. Sadiq Midraj, Zayed Üniversitesi Mesleki Eğitim Merkezi Direktörü, BAE
“Mesleki Eğitim Çerçevesinde Etkin bir Öğrenim Organizasyonu Oluşturmak”
- Mehmet Doğan, İBB Eğitim Müdürü
“Yerel Yönetimler ve Mesleki Eğitim: İSMEK Örneği”
- Dr. Ahmed M. Hossem Aldaghashi, Sanaa Üniversitesi, Yemen
“Yemen’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Durumu”
- Yard. Doç. Selina Banu, U.Lab College, Dhaka Bangladeş
“Bangladeş’te Kadınların Mesleki ve Teknik Eğitime Katılımı: Problemler ve Beklentiler.”

16.00 – 16.15 Kahve Molası

16.15 – 16.45 7. Oturum: Müzakereler

Oturum Başkanı: Süleyman Şensoy, TASAM Başkanı
Murat Bilhan, E. Büyükelçi, TASAM

Konuşmacılar:

- Ebtihâq Abdulkader Al-Kamal, Eğitim Bakan Yardımcısı, Yemen
- Md. Abdul Gofur, Teknik Eğitim Direktörü, Bangladeş
- Manef Abdrabou, Yüksek Öğrenim ve Bilimsel Araştırmalar Bakanlığı, Araştırma Genel Müdürü, Tunus
- Jamila El Ouaer, Tunus Büyükelçiliği Maslahatgüzarı, Tunus

---

3. Gün

Kültürel Etkinlik: Katılımcılar için İstanbul’daki tarihi mekânların ziyareti

08.00	Otelden Çıkış
09.00 – 12.00	Topkapı Sarayı
12.00 – 15.00	Öğle Yemeği
15.00 – 17.00	Dolmabahçe Sarayı
17.00 – 18.00	Dönüş

- Dr. Sadiq Midraj, Director, Professional Education Center Zayed University, UAE
“Creating an Effective Learning Organization in a Vocational Setting”
- Mehmet Doğan, Director of Training, İstanbul Metropolitan Municipality
“Local Administrations and Vocational Education: İSMEK Model”
- Dr. Ahmed M. Hossem Aldaghashi, Sanaa University, Yemen
“The Reality of Technical and Vocational Education in Yemen”
- Assist. Prof. Selina Banu, U.Lab College, Dhaka Bangladesh
“Participation of Women in Technical and Vocational Education in Bangladesh: Problems and Prospects”

16.00 – 16.15 Coffee Break

16.15 – 16.45 7th Session: Discussions

Chairman: Süleyman Şensoy, Chairman, TASAM
Murat Bilhan, Vice Chairman, TASAM,
İstanbul Culture University

Speakers:

- Ebtihâq Abdulkader Al-Kamal, Deputy Minister of Education, Yemen
- Md. Abdul Gofur, Director (PIU) Directorate of Technical Education, Bangladesh
- Manef Abdrabou, Minister of Higher Education and Scientific Studies, General Director of Studies, Tunisia
- Jamila El Ouaer, Charge d’affaires of Tunisian Embassy in Ankara

---

3rd Day

Cultural Activities: Sightseeing for Participants in Istanbul

08.00	Departure from the Hotel
09.00 – 12.00	Topkapı Palace
12.00 – 15.00	Lunch
15.00 – 17.00	Dolmabahçe Palace
17.00 – 18.00	Return to the Hotel